

АННОТАЦИЯ

диссертации на соискание ученой степени доктора философии (PhD) по специальности «6D050900 - Финансы»

Нурмагамбетов Сункар Зейноллаевич

Пути совершенствования финансового мониторинга в системе противодействия легализации доходов (на примере банков второго уровня РК)

Актуальность темы исследования. В настоящее время одной из наиболее актуальных проблем повышения доверия к банковскому сектору и улучшения инвестиционного климата в Республике Казахстан является создание реально действующей системы противодействия легализации преступных доходов и финансирования терроризма (ФТ). В недавнем прошлом вовлечение банков в легализацию криминальных доходов не привлекала существенного внимания общества. В последние годы после серии скандалов, где крупные банки за рубежом оказались в центре внимания общества, процессы вовлечения финансовых институтов в легализацию доходов, полученных незаконным путем, изучаются не только на международном уровне, но и в Казахстане. Так как Республика Казахстан, занимая 50-е место среди конкурентоспособных мировых экономик, имеет динамично развивающуюся экономику, а также особое геополитическое место в мире и находится в близости от районов с насыщенным наркотраффиком, активной террористической деятельностью, и вопросы противодействия легализации (отмыванию) доходов (ПОД), полученных незаконным путем, и перекрытия источников финансирования терроризма имеет весьма актуальное значение. Риск вовлечения банков второго уровня, как основных объектов, участвующих в системе по отмыванию незаконных доходов и финансированию терроризма особенно опасных для банковской системы, ведущей к потере деловой репутации кредитных организаций и, соответственно, препятствует расширению деятельности казахстанских банков на мировых финансовых рынках.

С возрастанием социально-экономических угроз, связанных с риском вовлечения банков второго уровня в легализацию незаконных доходов, вызывает необходимость создания эффективной системы финансового мониторинга для снижения данного риска.

По опыту передовых стран в системе финансового мониторинга важное внимание уделяется риску легализации незаконных доходов на этапе их размещения в банках. Именно на этом этапе легализации преступных доходов является наиболее уязвимой, как для государственного, так и для внутреннего банковского финансового мониторинга. Цель финансового мониторинга в банковской системе – это предупреждение процессов легализации преступных доходов и финансирования терроризма непосредственно в каждом банке. Поэтому снижение риска вовлечения

банков в процессы легализации незаконных доходов имеет особое значение. Действенность финансового мониторинга легализации преступных доходов зависит от того насколько мониторинг обеспечивает прозрачность деятельности банка и насколько минимизированы риски легализации преступных доходов, где особое внимание уделено риску потери деловой репутации

В связи с этим можно сделать вывод, что без должного действенного механизма по противодействию отмыванию незаконных доходов и финансирования терроризма посредством вовлечения банков второго уровня экономика не может устойчиво развиваться. В период мирового финансового кризиса и перехода Казахстана к постиндустриальному обществу, важным условием эффективного поступательного развития экономики республики является проведение политики государства, направленной, прежде всего, на развитие налаженной системы управления и минимизации рисков по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных незаконным путем и финансирования терроризма (ФТ).

Цель и задачи диссертационного исследования. Цель диссертационного исследования заключается в обосновании научных подходов к решению проблем по процессам противодействия легализации доходов банков второго уровня, и разработка действенной системы взаимодействия банков второго уровня и государственных органов по финансовому мониторингу.

Для решения поставленной цели необходимо решить следующие задачи:

- выявить современные тенденции развития систем и процессов финансового мониторинга;
- разработать эффективную методику оценки рисков банковских операций, а также выделить особенности риска вовлечения в легализацию преступных доходов в банковской практике;
- предложить методику экспресс – оценки риска, как важного инструмента анализа легализации преступных доходов;
- определить инструментарий математической модели по управлению комплаенс-рисками в банках в сфере противодействия легализации доходов;
- разработать механизм управления и минимизации рисков по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных незаконным путем, и ФТ, как действенной системы по совершенствованию финансового мониторинга по противодействию легализации доходов.

Объект исследования – банки второго уровня Республики Казахстан.

Предмет исследования – экономические отношения, возникающие в процессе финансового мониторинга в системе противодействия легализации доходов.

Теоретической и методологической базой исследования стали труды ведущих отечественных и зарубежных ученых в области финансового мониторинга в системе по противодействию отмывания доходов. В диссертации использованы указы Президента Назарбаева Н.А. и

Правительства РК, законодательные и нормативные документы РК. Информационной базой диссертационной работы послужили отечественные и зарубежные материалы, статистические данные Национального банка Республики Казахстан и Комитета финансового мониторинга Министерство финансов РК, официальная информация Агентства Республики Казахстан по статистике, материалы по контролю финансовой деятельности (ФАТФ), а также данные, опубликованные в материалах периодической печати. При обосновании решения был использован системный подход к изучению финансового мониторинга по процессам легализации теневых доходов и финансированию терроризма в экономике Казахстана. В разработке научно-обоснованных решений и существенную помощь в системе мер по ПОД и ФТ могут оказать методы оценки риска банковских операций. В процессе работы применялись методы сравнительного анализа, экономико-статистические методы, методы экспертных оценок, а также синтеза, обобщения и научной абстракции, в соответствии с которыми рассматриваемая проблема анализируется во взаимосвязи с мировыми процессами в экономике. В качестве инструмента диссертационного исследования использовались Байесовские методы, на основе бинарных показателей, алгоритме кластеризации и методе наименьших квадратов, а также табличные и графические методы представления статистических данных. Обработка данных проводилась с использованием пакетов прикладных программ «SPSS», «Microsoft Excel».

Научная новизна диссертационного исследования состоит в разработке научно-обоснованных рекомендаций по совершенствованию финансового мониторинга в системе противодействия легализации доходов банками второго уровня, в предложении комплекса мер, направленных на эффективность их реализации.

Наиболее важные результаты исследования заключаются в следующем:

- предложена авторская трактовка финансового мониторинга в банковском секторе как формы постоянного и непрерывного финансового контроля в целях снижения вовлечения БВУ в легализацию незаконных доходов и ФТ, как инструментарий по снижению рисков легализации (отмыванию) доходов, соответствие БВУ международным и национальным нормам по противодействию легализации криминальных доходов и ФТ;
- на основании обобщения имеющихся подходов к понятию комплаенс-контроля уточнено определение, как действенного инструмента по привлечению клиентов и инвесторов, основанного на постоянном мониторинге подозрительных операций в целях противодействия легализации доходов в БВУ, как системы оценки и минимизации рисков в БВУ, создания конкурентной среды и повышения доверия населения;
- разработана методика оценки рисков банковских операций, состоящая из пяти критериев, характеризующих финансовую операцию с различных сторон, и выявляющую уровень итогового риска, который учитывает рассмотренные критерии. Эти критерии достаточно универсальны и могут быть применимы в большинстве случаев;

- разработана методика экспресс – оценки рисков вовлечения банков второго уровня в отмывание незаконных доходов и ФТ, состоящая из четырех этапов на основе бинарных показателей, коэффициентного анализа;
- предложена модель управления комплаенс-рисками в банках в сфере противодействия легализации доходов, параметры которой основаны на APC-III алгоритме кластеризации и методе наименьших квадратов (RLS);
- разработан механизм управления и минимизации рисков по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных незаконным путем и ФТ, который является действенным методом по совершенствованию финансового мониторинга по противодействию легализации доходов.

Основные положения, выносимые на защиту:

- авторский подход к понятию финансового мониторинга в банковском секторе
- уточнённое определение комплаенс-контроля в банках второго уровня и финансового мониторинга в банковском секторе экономики;
- методика оценки рисков банковских операций, характеризующая финансовую операцию с различных сторон, и выявляющая уровень итогового риска, который учитывает рассмотренные критерии;
- методика экспресс-оценки рисков вовлечения банков второго уровня в отмывание незаконных доходов и ФТ, состоящая из четырех этапов на основе бинарных показателей, коэффициентного анализа;
- модель управления комплаенс-рисками в банках в сфере противодействия легализации доходов;
- механизм управления и минимизации рисков по противодействию легализации (отмыванию) доходов, полученных незаконным путем, и ФТ, разработанный на основе существующих действенных методов и приёмов.

Практическая значимость исследования заключается в разработке предложений и рекомендаций по совершенствованию финансового мониторинга банковском секторе экономики в Республике Казахстан. Результаты исследования могут быть использованы при оценке рисков вовлечения банков второго уровня в легализацию доходов, полученных преступным путем и ФТ. Сформулированные в работе положения имеют практическое значение для дальнейшего углубленного исследования закономерностей и особенностей финансового мониторинга в банковском секторе экономики Казахстана в ПОД и ФТ. Предложенные научно-практические рекомендации исследования могут способствовать реализации задач поставленных в послании Президента РК Стратегии «Казахстан:2050» и т.д.

Предложенный в работе механизм направлен на повышение эффективности мероприятий по повышению доверия к кредитным организациям и улучшения инвестиционного климата в РК. Материалы исследования могут быть использованы в учебном процессе в вузах при подготовке специалистов по дисциплинам: «Банковское дело», «Финансовый менеджмент», «Риск-менеджмент».

«6D050900 - Қаржы» мамандығы бойынша философия докторы (PhD)
ғылыми дәрежесін алу үшін

Нұрмағамбетов Сунқар Зейноллаұлының
Кірістерді заңдастыруға қарсы әрекеттер жүйесіндегі қаржылық
мониторгті жетілдіру жолдары (ҚР екінші деңгейлік банктері
мысалында) атты диссертациясына

АННОТАЦИЯ

Зерттеу тақырыбының өзектілігі. Қазіргі кезде банк секторына сенімділіктің артуы және Қазақстан Республикасындағы инвестициялық климаттың жақсаруының ең негізгі өзекті мәселесі ойлап табылған шынайы жұмыс істейтін қылмыстық кірістерді заңдастыруға және лаңкестікті қаржыландыруға (ЛҚ) қарсы әрекеттер жүйесі болып табылады. Соңғы жылдары қоғамның назарында болған шетелдер ірі банктердегі бірқатар жанжалдардан кейін қаржылық институттардың заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға қатысуы халықаралық деңгейде, сонымен қатар, Қазақстанда да зерттелуде. Қазақстан Республикасы бәсекеге қабілетті әлемдік экономикада 50-інші орынды алатындықтан экономикасы қарқынды даму үстінде, сонымен қатар, әлемдегі ерекше геосаяси орынға ие және есірткі трафигі мен белсенді лаңкестік әрекеттер орын алған аймақтарға жақын орналасқандықтан, заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) қарсы әрекеттер (КЗҚӘ) және лаңкестікті қаржыландыру көздерін тоқтату мәселелері айтарлық өзекті мәнге ие. Несие мекемелерінің іскери абыройынан айырылуына алып келетін, банк жүйесіне айтарлықтай қауіп төнгізетін кірістерді заңдастыруға және лаңкестікті қаржыландыруға қарсы әрекеттер жүйесіне қатысатын негізгі объект ретінде екінші деңгейлік банктердің қатысу тәуекелі сәйкесінше, қазақстандық банктердің қызметтерін әлемдік қаржы нарығында кеңейтуге кедергі келтіреді.

Екінші деңгейдегі банктердің заңсыз кірістерді заңдастыруға қатысу тәуекеліне қатысты әлеуметтік-экономикалық қауіптің өршуі бұл қатерді азайту үшін тиімді қаржылық мониторинг жүйесін дайындау қажеттілігін туындатады.

Қаржылық мониторинг жүйесі бойынша алдыңғы қатардағы мемлекеттердің тәжірибесіне сәйкес заңсыз кірістерді заңдастыру тәуекеліне ол банктерде пайда болу кезеңінде ерекше назар аударылады. Заңсыз кірістерді заңдастырудың дәл осы кезеңі мемлекеттік, сонымен қатар, ішкі банктік қаржылық мониторинг үшін де өте тиімді. Банк жүйесіндегі қаржылық мониторинг мақсаты – бұл тікелей әр банкке заңсыз кірістерді заңдастыру және лаңкестікті қаржыландыру туралы ескерту болып табылады. Сондықтан да, банктердің заңсыз кірістерді заңдастыруға қатысу тәуекелін төмендету өте маңызды мәселе болып табылады. Заңсыз кірістерді заңдастырудың қаржылық мониторингінің тиімділігі мониторинг банк қызметінің айқындылығын қаншалықты қамтамасыз ете алатындығы мен

іскери абыройдан айырылу қатеріне аса назар аударылған заңсыз кірістерді заңдастыру тәуекелінің қаншалықты төмендегеніне байланысты.

Осыған байланысты, келесідей қорытындыға келуге болады, заңсыз кірістерді заңдастыру және лаңкестікті қаржыландыруға екінші деңгейдегі банктерді қатыстыру арқылы қарсы әрекеттер бойынша тиімді механизм дайындалмайынша, экономиканың тұрақты дамуы мүмкін емес. Әлемдік қаржылық дағдарыс пен Қазақстанның постиндустриалды қоғамға көшу кезеңіндегі республика экономикасының тиімді әрі қарқынды дамуының негізгі шарты ең алдымен мемлекеттің заңсыз жолмен қол жеткізілген кірістерді заңдастыруға (жылыстыруға) және лаңкестікті қаржыландыруға (ЛҚ) қарсы әрекеттер бойынша тәуекелдерді жолға қойылған басқару мен азайту жүйелері арқылы дамытуға бағытталған саясатын жүргізуі болып табылады.

Диссертациялық жұмыстың мақсаттары мен міндеттері. Диссертациялық жұмыстың мақсаты екінші деңгейдегі банктердің кірістерді заңдастыруға қарсы әрекеттері бойынша мәселелерді шешудегі ғылыми әдістерді негіздеу, және екінші деңгейдегі банктер мен мемлекеттік органдардың қаржылық мониторинг бойынша тиімді өзара іс-әрекет жүйесін дайындау болып табылады.

Қойылған мақсаттарға жету үшін келесі міндеттерді орындау қажет:

- қаржылық мониторинг жүйелері мен процестерінің дамуының заманауи үрдістерін анықтау;
- банктегі операциялар тәуекелін тиімді бағалау әдістемесін дайындау, сонымен қатар, банк жұмысына заңсыз кірістерді заңдастырудың кірігу қатерінің ерекшеліктерін атап өту;
- қылмыстық кірістерді заңдастыруды талдаудың маңызды құралы терінде тәуекелді экспресс бағалау әдіснамасын ұсыну;
- кірістерді заңдастыруға қарсы әрекеттер саласындағы банктердегі комплаенс-тәуекелдерді басқару бойынша математикалық модельдердің аспаптарын анықтау;
- заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және ЛҚ қарсы әрекеттер бойынша тәуекелдерді басқару және төмендету механизмін кірістерді заңдастыруға қарсы әрекеттер бойынша қаржылық мониторингті жетілдірудегі тиімді жүйе ретінде әзірлеу.

Зерттеу нысаны – Қазақстан Республикасындағы екінші деңгейлік банктер.

Зерттеу пәні – кірістерді заңдастыруға қарсы әрекеттер жүйесіндегі қаржылық мониторинг үрдісінде туындайтын экономикалық қатынастар.

Зерттеудің теоретикалық және әдістемелік базасы ретінде кірістерді жылыстатуға қарсы әрекеттер жүйесіндегі қаржылық мониторинг саласы бойынша алдыңғы қатардағы отандық және шет елдік ғалымдардың еңбектері алынды. Диссертацияда Президент Н.Ә. Назарбаевтың және ҚР Үкіметінің жарлықтары, ҚР заңнамалық және нормативтік құжаттары пайдаланылды. Диссертациялық жұмыстың ақпараттық базасы ретінде отандық және шет елдік материалдар, Қазақстан Республикасының Ұлттық

банкi мен ҚР Қаржы министрлігі Қаржылық мониторингі комитетінің статистикалық мәліметтері, Қазақстан Республикасының статистика бойынша агенттігінің ресми ақпараттары, қаржылық қызметті бақылау (ФАТФ) бойынша материалдар, сонымен қатар, мезгілмен басылып шығарылатын жарияланған материалдар қолданылды. Шешімді негіздеу барысында Қазақстан экономикасындағы күмәнді кірістерді заңдастыру және лаңкестікті қаржыландыру процестері бойынша қаржылық мониторинг жүйелі түрде зерттелді. Ғылыми негізделген шешімдерді дайындауда және КЖ және ЛҚҚӘ бойынша қолданылатын шаралар жүйесінде банк операцияларының тәуекелін бағалау әдісі айтарлықтай көмек бере алады.

Зерттеу жұмысы барысында салыстыру сараптама әдісі, экономикалық-статистикалық әдістер, сарапшылық бағалау әдісі, сонымен қатар, синтез әдісі, жалпылау және ғылыми абстракция әдістері қолданылып, осы әдістерге сәйкес қарастырылып отырған мәселе экономикадағы әлемдік процестермен өзара байланыстары сарапталады. Диссертациялық зерттеудің құралы ретінде бинарлы көрсеткіштер негізіндегі, кластеризация алгоритміндегі және ең кіші квадраттар әдісіндегі Баесов әдістері қолданылып, сонымен қатар, статистикалық мәліметтерді кесте және графика түрінде көрсету әдістері қолданылды. Мәліметтер «SPSS», «Microsoft Excel» қолданбалы бағдарламалар пакеттері арқылы өңделді.

Диссертациялық зерттеудің ғылыми жаңалығы кірістерді заңдастыруға қарсы әрекеттер жүйесіндегі қаржылық мониторингі жетілдіру бойынша екінші деңгейлік банктердің ғылыми негізделген ұсынымдарын дайындауда, оларды тиімді түрде жүзеге асыру үшін қолданылатын шаралар кешенін ұсынуда.

Зерттеудің ең маңызды нәтижелері келесіні құрайды:

– қаржылық мониторингінің банк секторында ЕДБ заңсыз кірістерді заңдастыруға және ЛҚ қатысуын төмендету мақсатында тұрақты және үздіксіз қаржылық бақылау түрі ретіндегі, кірістерді заңдастыру (жылыстату) тәуекелдерін төмендету құралы ретіндегі, қылмыстық кірістерді заңдастыруға және ЛҚ қарсы әрекеттер бойынша ЕДБ халықаралық және ұлттық нормаларға сәйкес келуі ретіндегі авторлық түсіндеме ұсынылған;

– бар тәсілдерді жалпылау негізінде комплаенс-бақылау ұғымына келесідей анықтама берілді, ЕДБ кірістерді заңдастыруға қарсы әрекеттер мақсатында күмәнді операциялардың тұрақты мониторингіне негізделген клиенттер мен инвесторларды тартудағы тиімді құрал, ЕДБ бағалау жүйесі және тәуекелдерді төмендету жүйесі ретінде тиімді құрал, бәсекелес ортаны құру және халықтың сенімін арттырудағы тиімді құрал;

– қаржылық операцияны қырларынан сипаттайтын, қарастырылып отырған белгілерді ескеретін қорытынды тәуекел деңгейін анықтайтын бес белігіні құрайтын банктік операциялар тәуекелін бағалау әдістемесі дайындалды. Бұл белгілер айтарлықтай әмбебап және көптеген жағдайларда қолданылуы мүмкін;

– бинарлы көрсеткіштер және коэффициенттік сараптама негізінде төрт кезеңді құрайтын заңсыз кірістерді жылыстыруға және ЛҚ екінші

деңгейлік банктердің қатысу тәуекелін бағалау экспресс әдіснамасы дайындалған;

– параметрлері APC-III кластеризация алгоритмі және ең кіші квадраттар әдісіне (RLS) негізделген кірістерді заңдастыруға қарсы әрекеттер саласында банктерде комплаенс-тәуекелдерді басқару моделі ұсынылған;

– заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстыруға) және ЛҚ қарсы әрекеттер бойынша тәуекелдерді басқару және төмендету механизмі дайындалды, ол механизм кірістерді заңдастыруға қарсы әрекеттер бойынша қаржылық мониторингті жетілдірудегі тиімді әдіс болып табылады.

Қорғауға шығарылатын негізгі жағдайлар:

– банк секторындағы қаржылық мониторинг ұғымына авторлық көзқарас;

– екінші деңгейлік банктердегі комплаенс-басқарудың және экономиканың банк секторындағы қаржылық мониторингтің нақтыланған анықтамасы;

– қаржылық операцияны қырларынан сипаттайтын, қарастырылып отырған белгілерді ескеретін қорытынды тәуекел деңгейін анықтайтын бес белігіні құрайтын банк операциялар тәуекелін бағалау әдістемесі;

– бинарлы көрсеткіштер және коэффициенттік сараптама негізінде төрт кезеңді құрайтын заңсыз кірістерді жылыстыруға және ЛҚ екінші деңгейлік банктердің қатысу қатерін экспресс-бағалау әдістемесі;

– кірістерді заңдастыруға қарсы әрекеттер саласында банктерде комплаенс-тәуекелдерді басқару моделі;

– қазіргі кезде қолданылатын әдістер мен тәсілдер негізінде дайындалған заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстыруға) және ЛҚ қарсы әрекеттер бойынша тәуекелдерді басқару және төмендету механизмі.

Зерттеудің тәжірибедегі маңыздылығын Қазақстан Республикасы экономикасының банк секторындегі қаржылық мониторингті жетілдіру бойынша ұсыныстар мен кеңестер құрайды. Зерттеу нәтижелерін заңсыз жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстыруға) және ЛҚ екінші деңгейлік банктердің қатысу тәуекелін бағалау барысында қолдануға болады. Осы жұмыста тұжырымдалған ережелер КЖ және ЛҚҚӘ Қазақстан экономикасының банк секторындегі қаржылық мониторингтің ерекшеліктері мен заңдылықтарын ары қарай тереңірек зерттеу үшін тәжірибелік маңызы зор болып табылады. Зерттеумен ұсынылған ғылыми-тәжірибелік ұсыныстар ҚР Президентінің жолдауы «Қазақстан: 2050» стратегиясында қойылған және т.б. міндеттерді жүзеге асыруға септігін тигізуі мүмкін.

Осы жұмыста ұсынылған механизм несиелік мекемелерге сенімділікті арттыру және ҚР инвестициялық климатты жақсарту бойынша шаралардың тиімділігін арттыруға бағытталған.

Зерттеу материалдарын «Банк ісі», «Қаржылық менеджмент», «Тәуекел-менеджмент» мамандықтары бойынша мамандарды дайындау барысында жоо-ның оқыту процесінде қолдануға болады.

ANNOTATION

of thesis for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the
«6D050900 - Finance"specialty

Sunkar Z.Nurmagambetov

Ways to improve the financial monitoring system of combatting of the legalization of income (for example, second-tier banks of Kazakhstan)

The relevance of the research topic. At the present time one of the most urgent problems of increasing confidence in the banking sector and improving the investment climate in Kazakhstan is to create a real system of combating money laundering and financing of terrorism (FT). In the recent past the involvement of banks in the legalization of criminal proceeds has not attracted significant public attention. In recent years, after a series of scandals in which major banks are at the center of public attention, the process of involving financial institutions in the legalization of illegally gained income, studies not only at the international level but also in Kazakhstan. Since the Republic of Kazakhstan takes 50th place among competitive economies in the world, it has a dynamic economy, as well as a special geopolitical position in the world and is located in the proximity to areas with the high intensity drug trafficking, terrorist activity and the questions of combating the legalization (laundering) of illegally gained incomes (CLI), and overlapping sources of terrorist financing is highly relevant. The risk of involvement of second-tier banks as the main entities participating in the laundering of illegal incomes and terrorism financing especially dangerous for the banking system, leading to the loss of business reputation of credit institutions and, accordingly, prevents the activity expansion of Kazakh banks in the global financial markets.

With the growing of social and economic threats associated with the risk of involvement of banks in legalization of illegal incomes, necessitates the creation of an effective system of financial monitoring in order to reduce this risk.

The experience of advanced countries in the system of financial monitoring important attention is given to the risk of legalization of illegal incomes during their placements with banks. At this stage legalization of criminal incomes is most vulnerable, both for the public and for the domestic banking financial monitoring. The purpose of financial monitoring in the banking system is a warning of processes of legalization of criminal incomes and terrorist financing directly at each bank. Therefore, reducing the risk of involvement of banks in the process of legalization of illegal incomes is of particular importance. The effectiveness of financial monitoring of legalization of criminal incomes depends on how the monitoring ensures the transparency of the bank's activities and to what extent minimize the risk of legalization of criminal incomes, where special attention is given to risk of loss of business reputation.

In this regard it may be concluded that without proper effective mechanism for combating money laundering and terrorist financing through the involvement of second-tier banks the economy can not develop sustainably. During the global

financial crisis and the transition of Kazakhstan to the post-industrial society, an important condition for the effective progressive development of the economy of the republic is carrying out of state policy aimed primarily on the development of an established control system and to minimize risks for prevention of legalization (laundering) illegally gained incomes and financing terrorism (FT).

The purpose and objectives of the research. The goal of the research is the justification of scientific approaches to the problem-solving over processes of combating the legalization of income of banks of the second level, and the development of an effective system of interaction between commercial banks and government agencies on financial monitoring.

To solve this purpose it is necessary to solve the following problems:

- to identify the modern tendencies of development of the systems and processes of financial monitoring;
- to develop an effective methodology for assessing the risks of banking operations, as well as highlight features of the risk of involvement in legalization of criminal incomes in the banking practice;
- Offer a technique Express - risk assessment as an important tool for the analysis of money laundering;
- to determine the tools of the mathematical model to manage compliance risks at banks in the sphere of combating the legalization of income;
- to develop a mechanism to manage and to minimize risks for the prevention of legalization (laundering) illegally gained incomes and FT as an effective system for improving the of financial monitoring to combat the legalization of income.

The object of the research - the second-tier banks of the Republic of Kazakhstan.

The subject of the research - economic relations arising in the process of financial monitoring in the system of combating the legalization of incomes.

The theoretical and methodological basis of the research becomes the works of leading domestic and foreign scientists in the field of financial monitoring in the system of combatting money laundering. The thesis used decrees of the President Nursultan Nazarbayev and the Government of the Republic of Kazakhstan, laws and regulations of Kazakhstan. The information base of the thesis becomes the domestic and foreign materials, the statistics of the National Bank of the Republic of Kazakhstan and the Committee of financial monitoring of the RK, the official information of the Statistics Agency of the Republic of Kazakhstan, materials on control the financial activities (FATF), as well as data, published in the materials of the periodical press. In justifying the decision used a systematic approach to the study of financial monitoring processes on legalization of illegal incomes and terrorism financing in the economy of Kazakhstan. In the development of science-based solutions and substantial assistance in the system CLI and FT may have a risk assessment of banking operations. As a tool of the research used Bayesian techniques based on binary indicators, clustering algorithm and the method of least squares, as well as tabular and graphical methods of presenting statistical data. Data processing was performed using «SPSS»,

«Microsoft Excel» software packages.

The scientific novelty of the research is to develop evidence-based recommendations for improving of financial monitoring in the system of combating the legalization of income of second-tier banks in the proposal of measures aimed at the efficiency of their realization.

The most important results of the investigation are as follows:

- The author's interpretation of the financial monitoring in the banking sector as a form of permanent and continuous financial control in order to reduce the involvement of second-tier banks in legalization of illegal incomes and FT, as a tool to reduce the risk of legalization of (laundering) incomes, compliance of STB with international and national standards on combating legalization of criminal incomes and FT;

- On the basis of generalization of existing approaches to the concept of Compliance Control clarified the definition as an effective tool to attract clients and investors, based on continuous monitoring of suspicious transactions for the purpose of combating the legalization of incomes in STB as of the assessment and minimization of risks in the STB, the creation of a competitive environment and increase public confidence;

- developed a methodology of risk assessment of banking operations, consisting of five criteria that characterize the financial operation from the various parties, and to identify the risk level of the final, which takes into account the criteria considered. These criteria are quite versatile and can be applied in most cases;

- proposed the technique of express - assessment of the risks of involvement of banks in money-laundering and FT, which consists of four stages on the basis of binary indicators and coefficient analysis;

- developed the model of management of compliance risk in banks in the sphere of combating the legalization of income, the parameters of which are based on the APC-III clustering algorithm and the method of least squares (RLS);

- developed a mechanism of control and minimization of risks of combating the legalization (laundering) of illegally gained incomes and FT, which is an effective method for improving the financial monitoring of combatting the legalization of incomes.

The main provisions for the defense:

- the author's approach to the concept of financial monitoring in the banking sector;

- a clarified definition of Compliance Control in banks and financial monitoring in the banking sector;

- risk assessment methodology of banking operations, which characterizes the financial operation from the various parties, and identifying the risk level of the final, which takes into account the criteria discussed;

- the technique of express assessment of the risks of involvement of banks in money-laundering and FT, which consists of four stages on the basis of binary indicators and coefficient analysis;

- the model of management of compliance risk in banks in the sphere of

combating the legalization of income;

– the mechanism of management and minimization of risks on combating of legalization (laundering) of illegally gained incomes and FT, developed on the basis of existing efficient methods and techniques.

The practical significance of the research is to develop proposals and recommendations on improving the financial monitoring of the banking sector in the Republic of Kazakhstan. Results of investigations may be used in assessing the risks of involvement of banks in the legalization of illegally gained incomes and FT. Formulated provisions of this thesis have a practical importance for further in-depth study of regularities and characteristics of financial monitoring in the banking sector of Kazakhstan's economy in CLI and FT. The proposed scientific and practical recommendations of the work may contribute to the realization of problems raised in the message of the President of the RK Strategy "Kazakhstan - 2050" etc.

The proposed mechanism in the work is aimed at improving the effectiveness of activities to improve the credibility of the credit institutions and the investment climate in Kazakhstan. The materials of the research can be used in the educational process of higher educational institutions in the training of specialists on disciplines: "Banking", "Financial Management", "Risk Management".